

Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

Místní národní výbor Polánka (u Kasejovic)

1954–1961

Inventář

EL NAD č.: 780

AP č.: 498

Jana Mašková

Blovice 2017

Obsah

Úvod

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	6
III. Archivní charakteristika archivního fondu	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	7
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	8
Seznam použitých pramenů a literatury	9
Příloha	10
Seznam použitých zkratk	10
Inventární seznam	11
Orgány národního výboru	12
Zápisy ze schůzí pléna, rady, veřejných schůzí a společných schůzí s představenstvem JZD	12

I. Vývoj původce archiválií

Původcem archiválií je Místní národní výbor Polánka (u Kasejovic), který vyvíjel svoji činnost od května 1945 do 31. prosince 1963.

Obec Polánka (u Kasejovic) se nachází asi 2 km jihozápadně od města Kasejovice a nyní je jeho osadou.

Mezi roky 1945–1949 patřila obec Polánka (u Kasejovic) do politického okresu Blatná. Podle vládního nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích, zůstala obec Polánka (u Kasejovic) s účinností od 1. února 1949 nadále součástí okresu Blatná. Po reorganizaci státní správy v roce 1960 příslušela obec Polánka (u Kasejovic) od 1. července 1960 do nově vytvořeného okresu Plzeň-jih. Od 1. ledna 1964 došlo k integraci obce Polánka (u Kasejovic) s obcí Kasejovice. Po sloučení obou obcí Místní národní výbor Polánka (u Kasejovic) zanikl a obec od té doby spravoval Místní národní výbor Kasejovice.

Po skončení druhé světové války v květnu 1945 začaly na osvobozeném území Československé republiky podle ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, vznikat národní výbory, které se staly základem organizace veřejné správy. Postavení místních národních výborů v obci, způsob voleb do nich a výkon pravomoci stanovila vláda prostřednictvím vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů. Podle vládního nařízení č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení ze dne 5. května 1945 č. 4 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, a vyhlášky ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů, se měl v každé obci ustavit místní národní výbor. Místní národní výbor převzal dnem svého ustavení pravomoci, které mělo dosud obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta obce.

Směrnice č. 6/1945 Ú. 1. ministerstva vnitra pro národní výbory místní a okresní, schválená Vládou republiky československé z roku 1945 a na ni navazující Vyhláška ministerstva vnitra č. 975/1947 Ú. 1., kterou se vydává prozatímní jednací řád pro místní národní výbory (místní správní komise) a jejich složky, určily vnitřní složení výborů, jejich pravomoci, způsoby vedení hospodaření a vedení a podepisování některých druhů písemností. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti a komise) a úřad národního výboru. Národní výbory byly definovány jako orgány zastupitelské a orgány veřejné správy, které v obvodu své působnosti spravují všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem. Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě a zároveň byla

uplatněna podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. Stanovení vnitřní organizace a způsobu, jakým mají národní výbory vykonávat svou působnost, byly v pravomoci ministra vnitra.

Hlavním orgánem národního výboru bylo plénum, které rozhodovalo o nejdůležitějších záležitostech obce. Volilo další orgány národního výboru, především radu, která vykonávala zejména rozhodnutí pléna. Poradním orgánem rady byly komise, které volilo plénum národního výboru.

Místní národní výbor Polánka u (Kasejovic) byl pravděpodobně ustaven v květnových revolučních dnech roku 1945. Zápis z jeho ustavení a ostatní zápisy ze schůzí pléna a rady MNV až do roku 1953 se nedochovaly.

Hlavním orgánem národního výboru bylo plénum, které rozhodovalo o nejdůležitějších záležitostech obce. Volilo další orgány národního výboru, především radu, která vykonávala zejména rozhodnutí pléna. Poradním orgánem rady byly komise, které volilo plénum národního výboru.

Do vydání ústavního zákona č. 150/1948 Sb., Ústava Československé republiky, měly dosavadní právní normy týkající se národních výborů ve většině případů prozatímní charakter. Ústavou 9. května byly národní výbory definovány jako „nositelé a vykonavatelé státní moci v obcích, okresech a krajích“ a jejich existence byla právně zakotvena jako nedílná součást státního zřízení Československé republiky.

Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, byl od 1. ledna 1949 zřízen kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Polánka (u Kasejovic). Zároveň byla vládním nařízením č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů, provedena reorganizace okresů. Obec Polánka (u Kasejovic) se této reorganizace nedotkla, nadále zůstala ve správě okresu Blatná.

V roce 1949 byl vydán mj. zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách. Na jeho základě byla v Plzeňském kraji určena sídla matričních obvodů a stanoven jejich územní rozsah. Zároveň bylo sjednoceno vedení matrik a svěřeno výlučně místním národním výborům v sídle nově zřízených matričních obvodů. Původní sídlo farního obvodu pro obec Polánka (u Kasejovic) se nacházelo v Kasejovicích, stejně jako sídlo matričního obvodu, kam byla obec Polánka (u Kasejovic) od 1. ledna 1950 zařazena.

V únoru 1950 proběhla podle § 27 odst. 1 vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, reorganizace MNV. Na základě výše uvedeného vládního nařízení byly nově národní výbory rozděleny do čtyř kategorií podle počtu obyvatel a od toho se odvíjely jejich kompetence. MNV Polánka (u Kasejovic) byl s počtem 111

obyvatel zařazen do I. kategorie.

Vládním nařízením č. 119/1951 Sb., o tajemnicích místních národních výborů, byla upravena působnost tajemníků MNV jako jejich plně uvolněných funkcionářů. Tajemník byl výkonným orgánem MNV a za svou činnost odpovídal jeho předsedovi a radě; řídil se jejich pokyny, zúčastňoval se všech schůzí pléna a rady MNV, působil jako politický a odborný poradce a pomocník MNV, a to zejména v oblasti zemědělské výroby; za svou činnost odpovídal i předsedovi a tajemníkovi nadřazeného okresního národního výboru.

Do existence národních výborů významně zasáhlo v roce 1954 přijetí ústavního zákona č. 12/1954 Sb., o národních výborech, zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech, zákona č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů. Na základě posledně zmíněného zákona proběhly 16. května 1954 první volby do národních výborů, kdy byli členové národních výborů voleni všemi občany. Dosud byli členové národních výborů jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. Volební období bylo tříleté, do té doby fungující referentský systém, kdy určení členové rady měli přidělené jednotlivé úřední agendy, které zajišťovali ve spolupráci s příslušnou komisí národního výboru, a kteří za svou činnost byli odpovědní plenárnímu zasedání a radě, byl zrušen.

Předsedou MNV Polánka (u Kasejovic) byl zvolen František Sedlák, náměstkem předsedy byl všemi hlasy zvolen Josef Šampalík, tajemníkem byl zvolen Josef Tesař.

Další volby se konaly na základě zákona č. 11/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o volbách do národních výborů, uvedený v předchozím textu.

Na základě těchto voleb byl předsedou MNV zvolen Josef Šampalík, tajemníkem František Sedlák. Zároveň byly ustaveny komise finanční a rozpočtová, kulturně osvětová, zemědělská, požární a trestní. Na veřejné schůzi konané 19. července 1957 byla zvolena rada žen, jejíž předsedkyní se stala Anna Velíšková.

V polovině roku 1960 byly na území státu provedeny územní změny, které se dotkly i obce Polánka (u Kasejovic). S účinností od 1. července 1960 došlo na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu k reorganizaci krajů. Sloučením Plzeňského a Karlovarského kraje vznikl kraj Západočeský. Zároveň došlo ke zřízení nového okresu Plzeň-jih, do něhož byly zahrnuty téměř všechny obce spadající pod správu stávajícího ONV Blovice, ONV Přeštice, ONV Stod a část obcí spadajících pod správu stávajících ONV Blatná, ONV Rokycany, ONV Horažďovice, ONV Klatovy a MěNV Plzeň.

Další volby do MNV se konaly podle nového územního uspořádání dne 12. června 1960 na celém území státu. V souladu se zákonem č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, se do národních výborů místo členů volili poprvé poslanci. Zákon č. 65/1960 Sb.,

o národních výborech upravil působnost MNV. Zároveň bylo volební období prodlouženo ústavním zákonem č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, z původních tří na čtyři roky. Předsedou MNV byl všemi hlasy zvolen Josef Šampalík, tajemníkem Bohumil Skuhravý.

Na plenárním zasedání Okresního národního výboru Plzeň-jih, konaném dne 28. ledna 1964, bylo na návrh rady ONV Plzeň-jih, ze dne 5. a 20. prosince 1963, rozhodnuto o sloučení obce Polánka (u Kasejovic) s obcí Kasejovice se zpětnou platností od 1. ledna 1964. Název orgánu vykonávajícího správu v jemu určeném obvodu působnosti, byl stanoven na MNV Kasejovice se sídlem tamtéž. MNV Polánka (u Kasejovic) tímto dnem zanikl a ani po vydání zákona České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení), obnoven nebyl.

Sídlo MNV Polánka (u Kasejovic) se z torza dochovaných archiválií nepodařilo zjistit.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Archiválie archivního fondu MNV Polánka (u Kasejovic) byla v roce 1984 vytríděna z archivního fondu Archiv města Kasejovice. Do knihy přírůstku byla zapsána dne 6. srpna 1984 pod č. př. 714.

Vzhledem k tomu, že se v archivním fondu MNV Polánka (u Kasejovic) dochovala pouze kniha zápisů ze schůzí pléna, rady a veřejných schůzí, nelze určit, zda se při výkonu spisové služby MNV vůbec řídil příslušnou spisovou směrnicí.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Časové rozmezí archivního fondu MNV Polánka (u Kasejovic) je 1954–1961.

Archivní fond MNV Polánka (u Kasejovic) obsahuje 1 úřední knihu z let 1954–1961.

Archiválie MNV Polánka (u Kasejovic) jsou uloženy také jako posteriora v archivním fondu Archiv obce Polánka (u Kasejovic). Jedná se o spisy týkající se soudních záležitostí (usnesení, smlouvy) z let 1871–1944 (1946) s agendami dvou původců. Prvním původcem, za kterého spisový materiál vznikl, byl obecní úřad, archiválie z roku 1946 vznikly činností jeho nástupce MNV.

Pro pořádkání spisů bylo využito umělé schéma pro pořádkání spisů archivních fondů místních národních výborů obsažené v Metodickém pokynu pro inventární zpracování

archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni, č. j. SOAP/006-3120/2007.

Po formální stránce je archivní pomůcka vyhotovena na základě metodického pokynu ředitele Státního oblastního archivu v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek (č. j. SOAP/006-0767/2010), jeho dodatku (č. j. SOAP/006-1300/2014) a informace k tomuto dodatku (č. j. SOAP/006-0813/2015), metodického pokynu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra (č. j. MV-46913/AS-1/AS-2013) a podle metodického pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni (č. j. SOAP/006-3120/2007).

Z výše uvedeného metodického pokynu vychází i rozdělení archivního fondu MNV Polánka (u Kasejovic). Je tvořen pouze oddílem Orgány národního výboru, který je zastoupen knihou zápisů ze schůzí pléna, rady a veřejných schůzí. Tato úřední kniha tvoří samostatnou inventární jednotku.

Jazykem celého archivního fondu je čeština.

Vzhledem k absenci dalších dokumentů s archivní hodnotou dochovaných z činnosti původce, je archivní fond z hlediska úplnosti materiálu považován za torzo. Chybí zápisy z jednání pléna, rady a komisí z let 1945–1953, veškeré podací protokoly, účetní a evidenční knihy a všechen spisový materiál.

Před vlastní inventarizací archivního fondu došlo k jeho fyzickému vyčištění a zabalení knihy do balicího papíru. Úřední kniha je poškozena světlem a má uvolněné desky.

Před zpracováním byla celková metráž archivního fondu 0,01 bm. Po inventarizaci zůstala celková metráž archivního fondu stejná jako před jeho zpracováním, tzn. 0,01 bm.

Vyřazení archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu nebylo v archivním fondu provedeno.

Archivní fond je uložen ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond MNV Polánka (u Kasejovic) patří mezi torzovitě dochované archivní fondy národních výborů. Jediným zdrojem pro badatelskou činnost jsou zápisy ze schůzí pléna, rady, veřejných schůzí a společných schůzí s představiteli JZD z let 1954–1961 (inv. č. 1), které jsou vedeny stručnou formou a podávají přehled o projednávání a vyřizování úředních oznámení a směrnic.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

V letech 2016–2017 ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích archivní fond Místní národní výbor Polánka (u Kasejovic) uspořádala a archivní pomůcku vyhotovila Jana Mašková.

V Blovicích dne 4. září 2017

.....
Jana Mašková

Seznam použitých pramenů a literatury

1. Prameny

Tištěné

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850–1970, I. díl, sv. 1. Praha: Federální statistický úřad, 1978.

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850–1970, II. díl, sv. 1. Praha: Federální statistický úřad, 1978.

Seznam matričních obvodů v českých krajích. Praha : Ministerstvo vnitra, 1950

2. Literatura

ČECHOVÁ, Gabriela. Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích 1945–1960. *Archivní časopis*, 1962, roč. 12, s. 129–147.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost.* Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

ŠTROBLÍK, Vladimír. Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945–1990). *Archivní časopis*, 2001, roč. 51, s. 73–89.

Příloha

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
čl.	článek
č. př.	číslo přírůstku
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
inv. č.	inventární číslo
JZD	jednotné zemědělské družstvo
MěNV	městský národní výbor
MNV	místní národní výbor
ONV	okresní národní výbor
Sb.	Sbírka
ukn	úřední kniha

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Orgány národního výboru

1	Zápisy ze schůzí pléna, rady, veřejných schůzí a společných schůzí s představenstvem JZD	1954–1961	ukn 1
---	--	-----------	-------

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Polánka (u Kasejovic)
Značka archivního fondu:	MNV Polánka (u Kasejovic)
Časové rozmezí:	1954–1961
Počet evidenčních jednotek:	1 (1 úřední kniha)
Počet inventárních jednotek:	1
Rozsah v bm:	0,01
Stav ke dni:	4. 9. 2017
Zpracovatelka archivního fondu:	Jana Mašková
Zpracovatelka archivní pomůcky:	Jana Mašková
Počet stran:	13
Počet exemplářů:	5
Schválila:	Mgr. Petra Martínková

dne 4. 9. 2017 – č. j. SOAP/050-0498/2017